

SÖNDAG 25/3

- Marionetteatern spelar "Lille Prinsen" kl 14 och 16. Lämplig för barn från 5 år och uppåt.
- Kulturhuset visar barnfilmen "Den glada karusellen" kl 12 och kl 13.
- På Liljevalchs är det dock-teater kl 15 med figurer hämtade ur commedia dell'arte's typgalleri.
- Skansen har bl a Sjöscouter-nas dag med landtävlingar på Bollnästorget kl 9.30. Prisutdelning på Skollden kl 14.30—15.
- Kulturhuset visar kl 14 filmen "Hus i helvete", ett examensarbete från Konstfack våren 1972 av Erik Ström Dahl och Roland Lindmark. Efter filmen tillfälle till diskussion.
- Moderna museet visar kl 19.30 filmen "New view of space", ett collage av bilder från olika områden av teknik och vetenskap.
- Filmklubben kör kl 17 "Dr Mabuse, der Spieler" av Fritz Lang.
- Pistolteatern spelar kl 19.30 "Lysistrata".
- På Liljevalchs spelar Odinteatern "Min fars hus" kl 18.
- Södra teatern spelar "Drottning Jek" kl 14.
- Kulturhuset spelar verk av Verdi på gramofon kl 12.15.
- På Nya Gazell spelar Björn Alkes orkester.
- I Storkyrkan framförs Felix Mendelssohns oratorium "Elias" kl 20.
- I Vällingby teater spelar Kabi Laretei kl 19 verk av Bach, Chopin, Hindemith och Debussy.
- På Magnus Ladulås spelar L&S och Trall med Fred Lane.
- Jakobsbergskolans aula i Jakobsberg har sönd kl 19.30 till förmån för det vulkan-drabbade Island. Med är bl a Stig Järrel, Lennart Rönklund, Karin Norén.
- På Bullerbyn blir det amerikansk folkrock och blues med Wedge.

UPPSALA MUSIKFORUM

och lokalavdelningen av Folket i Bild-Kulturförbund anordnar på lördagen en fest i Celstusskolan i Uppsala. Klockan 18 startar man med musik av Södra Bergens Balajkor, Skuggmanslaget och Uppsalagruppern Niksons Bäskä Droppar. Vidare medverkade Uppsalas arbetsångkor, Dialekt- och folkårsarkivet samt senare på kvällen Rio Brazaville och Spelmanslaget, som står för dansmusik. (DN, Uppsala)

"FAMILJESPEGLN"

pensionärsbilaga i P1 kl 9 tar under rubriken "Har mormor brutit benet?" upp de elektroniska larmapparaterna, som på gott och ont kan hjälpa ensamma att leva tryggare.

Pepita

Skjortjacka i mjukaste mocka.

Skön värjacka i tajt jeansmodell. Finns blå eller beige. 339:-

Pepita

Hamngatan 26
Skärholmens
Centrum

teater

SCEN: Dramatens stora scen.
PJAS: "Gruffet i Chiozza" av Carlo Goldoni.
ÖVERSÄTTNING: Eva Alexanderson och Alf Sjöberg.
VISOR: Lars Forsell.
MUSIK: Torbjörn Landquist.
KOREOGRAFI: Donya Feuer.
SCENOGRAFI: Lennart Mörk.
BEARBETNING OCH REGI: Alf Sjöberg.
I ROLLERNA: Per Sjöstrand, Catrin Westerlund, Lil Terselius, Jonas Bergström, Börje Ahlstedt, Hans Alfredson, Sif Ruud, Anita Wall, Lena Nyman, Olle Hilding, Janne Jönsson, Thomas Pontén, Hans Strååt, Stellan Skarsgård, Urban Sahlin, Olof Willgren m fl.

serade jag "Hölderlin". Recensio-nen påpekade det kloka i att för-bästra de filosofiska kunskaperna före ett besök. Det ansågs som höjden av snörighet mot publiken, både av Erland Josephson i Dramatens programblad och av Birger Norman i Metallarbetaren. En kritiker skall hålla tyst om eventuella svårigheter.

Alf Sjöberg fruktar ingen, varken Josephson eller Norman. Han döjer inte sina krav. Fröjd räcker inte till för att förstå "Gruffet i Chiozza", enligt Sjöberg i programmet. "Han måste kompletteras med en sociologisk-historisk struktur som sträcker sig utanför pjäsen och fagar in den i en kom-plexitet där var egen situation kommer in i bilden."

Lite överdriv dock Sjöberg. Under alla förhållanden kan man spontant uppleva friskheten i hans uppsättning, den fröjda humorn, de starka temperamentsutbrotten, den sköna poesen. Stort djup inne har tydligen skapat föreställning-en, men denna kan avvärjas utan den. Det var länge sedan jag varit i en så spontan genrepssalong.

T esterhistoriskt är Goldoni port-talgestalten i Italiens moderna teater. Han lånade personer och handling från commedia dell'arte och utvecklade genren till psyko-logisk komedikonst. Intrigen för-blev ofta obetydlig. Det gäller "Gruffet i Chiozza", som skrivs 1762. Intrigen verkar skissad bara för att skapa slagsmål mellan män, mellan kvinnor samt mellan män och kvinnor.

En fiskarpojke går på friarsträt. Han hotas med smörj av flickans granne och annämler sina antago-nister inför rätten. Den knapadige domarjuristen leder ut historien samtidigt som han trasslar in sina egna erotiska känslor. Han är så ivrig att skaffa flickan en make att de tilltänkta fiskarna blir miss-tänksamma.

Men flickan blir gift förstas, liksom de många andra kärlekspar-ten i pjäsen. Alla blir lyckliga ut-om adelsmännen, som olycklig seglar bort från en plats som Gol-doni var väl förtrogen med. Under sin ungdom vistades Goldoni ofta i den lilla fiskestaden nära Venedig samtidigt som han sysslade med sina juriststudier.

Alf Sjöberg anknyter roande till commedia dell'arte genom att göra den friande fiskarpojken till en arlecchino. Janne Jönsson i rollen härmar en harelkins piruetter i si-na pajaserier som driftkucku i fis-karkollektivet. Som kontrast får Börje Ahlstedt muttra fram en buttert virvl antagonist. Ahlstedts fiskardräng Titta Nane tänker trögt som om tankarna satt fast i tjära.

S om kontrast uppträder också Jonas Bergström som en isket hetlevrad Beppo. Svartmuskig, med ring i örat och med naken bröstbringa kopierar han medvetet de spanska smeder som Ernst Jo-sephson förevigat i konsthistorien. Det är måleriskt men ger även fö-reställningens svaghet. Goldoni är känd för sin realistiska blick. Men där Goldoni ser verkligheten, där ser Sjöberg konsthistoria och an-tika kvinnekörer.

Det kulturella förstärks av ett pekaralistiskt litterärt drag hos Lars Forsells visor mellan scen-

bytena. Men naturligtvis är vi-sorna mycket ofta mycket poet-iska. Ibland träder också en stil-liserad realism fram i dikterna som skådespelarna vet att till-vara i ett kraftfullt utspel. Olof Willgren sjöng framt sängen om ålen, hans blänkande herre.

Trots Sjöbergs romantiska idealisering av pjäsen och av Chiozza känns emellertid figurer-na levande och troliga. Det levande orkar matcha överdrifterna i komiken. Hans Alfredson lyckas inte. Hans tandlösa gubbe tillhör de mer pinsamma publikfriarerna i Dramatens historia. Men vilken fantastisk uppenbarelse är inte Hans Strååts poligendarm, grotesk och ändå realistisk. En otrolig mask med potatisnäs och dito ha-ka får ett individuellt leende och en mänsklig röst.

Männens öde i den här pjäsen är att vara dumma. Kvinnorna är så mycket klokare, och Dramaten ställer upp med några av sina klo-kaste och grannaste skådespelers-ko. Catrin Westerlund anses nu mögen för matronafacket. Hennes Donna Pasqua är raptungad och blicken sätter skräck i karlsökar. Sif Ruud är en varm och ömtänk-sam mamma Fortunato. Särskilt roar hon när hon bara hör vad hon vill höra.

Lil Terselius, Anita Wall och Lena Nyman är de unga. De kom-pletterar varandra utomordentligt. Terselius stolhet och sydändska grandezza, Walls humor, Nymans förödmäktiga kättja. Det blev sann-erligen begripligt att mannen blev galna i deras närhet och löpte amok för de löjligaste saker.

Det var föga egendomligt att Tomas Ponténs knapadige domar-jurist Isidoro kullrades bort av dem. Rollen är Ponténs första hu-vudroll och den är svår. Thomas Pontén genomför rollen med bety-dande suktoritet och är efter detta ett namn att räkna med. Isidoro är den unge adelsman som upptäcker svagheten hos sig själv och hos sin egen klass. Pontén låter honom pendla mellan studentkost över-sitteri och allmän välvilja. Isidoros inre osäkerhet undgår inte fiskar-befolkningen och inte heller pu-bliken.

Lennart Mörks scenerier är som föreställningen, mycket att se på, mindre att tänka på, höga strand-hus, en imponerande strandbrygga, skepp, segel, fisknät. Funktions-dugligt och stämningsskapande.

Föreställningen till inte att ses två gånger. Men det behöver ju bara recensenter.

BENGT JAHNSSON

"Gruffet i Chiozza" Frisk uppsättning Upplagt för succé

Dramaten har haft premiär på "Gruffet i Chiozza" i en grann och festlig föreställning. Det är upplagt för en publisuccé. Kvinnorna lyser av sensualism, männen av enfald, och över allt-sammans glästrar en italiensk himmel av stjärnor.

Carlo Goldoni har skrivit styc-ket. Goldoni upplevde hela det ar-tonde seklet. Han föddes i Venedig när sju år hade gått, 1707, och dog i Paris när sju år var kvar, 1793. Han har ansetts som en her-re av föga djupsinne, men numera anses han djup. Om man vill kan man få hans 150 komedier att spegla 1700-talets sociala oro.

Den världsberömda italienske regissören Giorgio Strehler har åter-speglat detta i sitt hemland, Ralf Långbacka hos oss. 1968 satte Långbacka upp "Sommarnöjet" på Dramaten i socialkritisk belysning. Alf Sjöberg har registrerat den ak-tuella uppsättningen. Sjöberg är en herre med tungt djupsinne. Han har fyllt programbladet med mängder av lärdom till publikens uppfyllelse.

För några månader sedan recen-

terade jag "Hölderlin". Recensio-nen påpekade det kloka i att för-bästra de filosofiska kunskaperna före ett besök. Det ansågs som höjden av snörighet mot publiken, både av Erland Josephson i Dramatens programblad och av Birger Norman i Metallarbetaren. En kritiker skall hålla tyst om eventuella svårigheter.

Alf Sjöberg fruktar ingen, varken Josephson eller Norman. Han döjer inte sina krav. Fröjd räcker inte till för att förstå "Gruffet i Chiozza", enligt Sjöberg i pro-grammet. "Han måste komplette-ras med en sociologisk-historisk struktur som sträcker sig utanför pjäsen och fagar in den i en kom-plexitet där var egen situation kommer in i bilden."

Lite överdriv dock Sjöberg. Under alla förhållanden kan man spontant uppleva friskheten i hans uppsättning, den fröjda humorn, de starka temperamentsutbrotten, den sköna poesen. Stort djup inne har tydligen skapat föreställning-en, men denna kan avvärjas utan den. Det var länge sedan jag varit i en så spontan genrepssalong.

T esterhistoriskt är Goldoni port-talgestalten i Italiens moderna teater. Han lånade personer och handling från commedia dell'arte och utvecklade genren till psyko-logisk komedikonst. Intrigen för-blev ofta obetydlig. Det gäller "Gruffet i Chiozza", som skrivs 1762. Intrigen verkar skissad bara för att skapa slagsmål mellan män, mellan kvinnor samt mellan män och kvinnor.

En fiskarpojke går på friarsträt. Han hotas med smörj av flickans granne och annämler sina antago-nister inför rätten. Den knapadige domarjuristen leder ut historien samtidigt som han trasslar in sina egna erotiska känslor. Han är så ivrig att skaffa flickan en make att de tilltänkta fiskarna blir miss-tänksamma.

Men flickan blir gift förstas, liksom de många andra kärlekspar-ten i pjäsen. Alla blir lyckliga ut-om adelsmännen, som olycklig seglar bort från en plats som Gol-doni var väl förtrogen med. Under sin ungdom vistades Goldoni ofta i den lilla fiskestaden nära Venedig samtidigt som han sysslade med sina juriststudier.

Alf Sjöberg anknyter roande till commedia dell'arte genom att göra den friande fiskarpojken till en arlecchino. Janne Jönsson i rollen härmar en harelkins piruetter i si-na pajaserier som driftkucku i fis-karkollektivet. Som kontrast får Börje Ahlstedt muttra fram en buttert virvl antagonist. Ahlstedts fiskardräng Titta Nane tänker trögt som om tankarna satt fast i tjära.

S om kontrast uppträder också Jonas Bergström som en isket hetlevrad Beppo. Svartmuskig, med ring i örat och med naken bröstbringa kopierar han medvetet de spanska smeder som Ernst Jo-sephson förevigat i konsthistorien. Det är måleriskt men ger även fö-reställningens svaghet. Goldoni är känd för sin realistiska blick. Men där Goldoni ser verkligheten, där ser Sjöberg konsthistoria och an-tika kvinnekörer.

Det kulturella förstärks av ett pekaralistiskt litterärt drag hos Lars Forsells visor mellan scen-

Hans Alfredson lyckas inte i "Gruffet i Chiozza", anser DN:s Bengt Jahnsson. Bilden: Alfredson tillsammans med Lena Nyman och Anita Wall.

HÖRT i RADIO

Böcker till lunch

Familjespeglin drog in i böcker-nas värld på fredagsmorgonen och presenterade en rad försök från bibliotekens sida att nå ut till nya bokläsare. Från Solna hämtade man en del intervjuer och intervjuer från ett företag, där kommunbib-lioteket ställt in en samling bö-cker i lunchrummet. Det visade sig att dessa böcker lästes minst dub-belt så ofta som böckerna på bibli-oteket. I Malmö sprider man bö-cker på ett 25-tal företag efter samma modell. I Skellefteå ställde man ut litteratur utanför System-bolaget och i ett par lanthandlar utanför Umeå fick man in en hy-la med låneböcker i sortimentet. Överallt var erfarenheterna goda. Folk lånar och läser och lånar igen, som sig bör. Nog lånar man detektivromaner och kända böcker i första hand — men "Trädgård i norr" får stå på hyllan tills vidare, rapporterade man. Utlåningen sker med minsta möjliga byråkratiska agremanger — man lutar på att den nya kundretsen lämnar till-baka böckerna.

Försöken att låta böckerna kom-ma till läsekretsen är örhört po-sitiva — kanske är detta en bättre metod än bibliotekens allaktivitets-hus från 50-talet.

Om konsten att äta lagom

Kör man inte "Kvällsöppet" i lite väl långa perioder? Det är ett program av en typ som pressar redaktionen och samtalsledaren i överkant. En vecka i stöten borde räckta. Sedan borde det vara lagom att sluta.

Jag såg i en kvällstidning att Per Grever önskade sig en tid som skrivande journalist för att slippa allt tadel som exempelvis TV-recensenterna undgår.

Det är en personlig känslomä-lstänning som man kan förstå. Men att bli offentlig recenserad och bedömd är samtidigt ett privile-gium. Författare, konstnärer, skå-despelare, musiker — och även TV-recensenter — ger sig in i leken på de villkoren.

"Kvällsöppet" på fredagskvällen handlade om bantning och hade vissa förtjänster. Där fanns till exempel en kritisk och kompetent person, docent Per Björnström vid Sahlgreiska, som fick rätt att som domare säga sin mening närhetst vänner och i fråga om bant-nings förkunna.

Ändå tyckte jag att detta pro-gram missade åtminstone tre myc-ket väsentliga punkter: motionens roll, alkohols och stressens.

Åtminstone en bantningspatient angav 800 kalorier om dagen som läkarens villkor. Det är ungefär kalorivärdet i en flaska rödvin. Om nu en person som försöker svälta sig ner med sällsblod, to-mater och lite grillat kött till ett kaloriantal som motsvarar förut-sättningarna för en viktngång men samtidigt får i sig ungefär samma antal kalorier genom öl el-ler vin, så är ju inget vunnet. Detta har ju ändå alla experter tydligen alldeles glömt bort.

"Kvällsöppet" är ett program med korta tidsmarginaler och det gör att mycket som gäller fullstän-dig belysning måste skippas. Mycket i programmet gällde det moderna skönhetsidelet. Det var bra att en socialantropolog togs med. Hon kunde i varje fall ge be-sked om skönhetsidelets växling-ar genom årtusendena.

Det närmaste inslaget i TV 2 gav på sitt sätt en illustration till frågan om kroppform och social status. Det gällde "stylikket", det vill säga de privilegierade på nakenbadarön Sylt i Nordsjön mel-lan danska och tyska gränsen.

Där var de flesta slanka och vackra men också mycket rika. De var avstressade och hade roligt. De rika hade sin diet och de fattiga sin. I det tidigare programmet mis-sade Grever just detta: att slank eller fet beror på den sociala situa-tionen.

Varför bråkas det på Fylkingen?

Häromkvällen var det slagsmål i Fylkingen. Tvärtemot vad man först kunde tro hörde det inte till konsten, utan det var ett verkligt bråk.

Varför bråkar man, och vad är det för märkvärdigt med Fylkingen? DN begav sig dit och mötte produ-centen Sten Hanson, som kom med kvällens kon-sertperformers i handen: nyfångade myror i en Nescaféurk.

Fylkingen har nu en lokal i gamla Facklan, i hörnet av Östgö-tagatan och Folkungagatan på Sö-der i Stockholm. Här framför man nya svenska verk med tonvikt på elektronisk musik — eftersom man har en lokal för dem och eftersom få andra sköter den delen. Man ser också som sin uppgift att introducera betydande utlän-dska tonsättare på elektroniskens om-råde. Tex Morton Subotnick var nyligen här och fyllde lokalen. Pierre Schaeffer, en representant för musikforskarskolan i Paris, har varit inbjuden — och många andra.

Det var också här som man ny-ligen genomförde maratonkonser-ten med Erik Saties "Vexations". — samma pianosats 840 gånger. Det tog 25 timmar att spela den.

Och det var alltså här man för ett par kvällar sen lät bli att upp-föra ett musikstycke, vilket föran-ledde slagsmål, eftersom några tyckte att detta musikstycke borde ha spelats, då recensenter var när-varande.

Bråket vill Sten Hanson inte gå in på.

Stycket hade man spelat för-ut, säger han. Det här var några som inte var nöjda och som störde konserten. Vi har ingen valdröms-turpersonal. Alltså blev det så här.

Det finns andra tolkningar, där man säger att det var provokatio-ner.

Vika inte på in på det här. Bråket är polisamt och torde behandlas i sinom tid.

Känslor har svallat

Men känslorna kring Fylkingen och den elektroniska musiken har svallat, och det har funnits mot-sättningar länge — helt naturligt eftersom det rör sig om stora statli-ga pengar och många kan ha olika åsikter om vad de bör an-vändas till.

Fylkingen är f n den musikföre-nings som får mest. Staden hyr lo-kalen, staten har gett utrustnings-bidrag, man får ett visst stöd av Sveriges Radio, som ibland sam-producerar konserter. Andä kan producenten bara betalas med 1 000 i månaden, och ordföranden jobbar obetald.

Nuvarande ordföranden heter Åke Eriksson, ung komponist från Uppsala. Den förre var Lars-Gun-nar Bodin, som fortfarande är med. Fylkingen har 70 medlem-mar, och föreningen behandlar på stormöten alla viktigare frågor.

Fylkingen är också en av hu-vudmännen för EMS — Elektron-musikstudion — och det är här som stora stridigheter uppstått. Fylkingen har en representant i EMS:s styrelse — de övriga fyra delar staten på genom Musikaliska akademien och Rikskonserter.

Chef för EMS är Knut Wig-gen, som i tio år var ordförande i Fylkingen. Det var under den ti-den då John Cage var ett av de ledande namnen och man höll konserter på Moderna museet.

Knut Wiggen praktiserade ös den s k spjutspetsestetiken: ett ord som lanserats av Karl-Birger Blomdahl för att rättfärdiga en satsning på det nya och ökända.

Satsa på nytt

Man skulle satsa på det nya för att det var nytt. Så tyckte Karl-Birger Blomdahl, som efter att ha avgått från Fylkingens ordförande-stol satte som villkor för att bli musikchef för radion att Sveriges Radio byggde en elektronmusik-studio.

Så skedde; det är den som nu övertagits av en stiftelse och som kallas EMS. Det är också den som vissa av de nu tongivande i Fyl-

kingen kallar föräldrad och en tel-satsning. Wiggen tolkade spjutkastet in i framtiden så att de nya medierna, elektroniken, radion, fanns redan här och att man måste forma kul-turen efter dem. Han avfärdade de gamla konstformerna. Och Fyl-kingen, som vid sin tillkomst (1933) hade satsat på allt slags musik och även spelat äldre ton-sättare, blev under den här tiden programmatiskt inriktad på elek-tronmusik.

Det är den målsättningen man nu har släppt på igen.

Instrumental musik får också framföras.

I juni drabbade alla intressen-terna kring EMS samman i ett stort gräl, där Paul Lindblom (chef för Rikskonserter, men då på väg till utbildningsdepartemen-tet, där han nu sitter) ombad del-tagarna ta en ABF-kurs i mötes-teknik.

Senare har Föreningen Svenska tonsättare sagt att EMS bara ska användas av svenskar. Tonsättarna bör ha större inflytande och de-parteramentet bör träda in. Wiggins instruktion som EMS-chef bör skrivas om.

Samtidigt — detta var på hösten förra året — var Fylkingen up-pe hos Paul Lindblom på departe-mentet och ville att Wiggen skulle avsättas, liksom Hans Löwbeer, som är ordförande i EMS.

Sådana är frontlinjerna nu, men vad som händer med EMS och dess huvudmannaskap är ännu oklart.

DISA HASTAD

PÄLS NOVA

PÄLS-stormarknad

utförsäljer hela sitt inneliggande storlager till rena fyndpriser!
Pälsar även i storl. 50.

Päls NOVA

Jakobsbergsgatan 6
Centrum av stan v. Norrlands-g.
månd.-fred. 9.30-18, lörd 9-14.
Tel. 20 53 15. Puhutan suomea.

ISHOCKEY VM 73

Luxor

..då är den bra!

110" SVENSK KVALITET

Luxor 26" färg-TV 110" Modell 2624 Exposé

Jubileumspris!

— ett säkert köp: Ni får en TV som intensivtestats under lång tid, 110" bildrör med bildformat 3:4, elektronisk kanalväljare, fullautomatik, dubbla Luxor Briljanthögtalare och fondljus. Teak, val-nöt, jakaranda och vitlack. Bredd 76, höjd 84 med ben och djup 25+15 cm. 1 års helgaranti och 3 års bildrörsgaranti.

Nu även helt i grönlack!

AG:s RADIO TV Hantverkargatan 33 (vid Kungsholmstorg) Tel. 52 21 70, 52 24 24	ALLVÄG RADIO & TV Södermannagatan 7/ Folkungagatan 86 Tel. 44 55 40, 40 24 32
BJÖRNHEMS RADIO Upplandsgatan 34 Tel. 31 71 10	TV-TRIM Huvudstugatan 4, Solna Tel. 83 58 00, 82 53 50

KappAh!

Oui! Jeans och indisk crepeskjorta!

Franska jeans i tvättad denim med suverän passform. **69:-**

Indisk bomullscrepe i rätt modell och färgställning. **39:-**

HOTORGET • HORNSGATAN 78-80 • KLARABERGSGATAN 58
KUNGSGATAN 10 • ÅSGATAN 116 Tel. 24 54 60 • TÖREKALLSGATAN 10,
SÖDERTÄLJE • KUNGSÅNGSGATAN 20, UPPSALA